

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

نقش والدین

در کرایش و تشویق فرزندان به قرآن

سید مجتبیٰ مسینی نژاد

سرشناسه	: حسینی نژاد، سیدمجتبی، ۱۳۵۹-
عنوان و نام پدیدآور	: نقش والدین در گرایش و تشویق فرزندان به قرآن / سیدمجتبی حسینی نژاد.
مشخصات نشر	: قم: اثر قلم، ۱۳۹۹.
مشخصات ظاهری	: ۱۷۹ ص؛ ۱۴×۲۱ س.م.
شابک	: ۳۵۰۰۰ ریال 7-15-7581-622-978 :
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
یادداشت	: کتابنامه: ص. ۱۷۷ - ۱۷۹.
موضوع	: قرآن -- راهنمای آموزشی -- مشارکت والدین
موضوع	: قرآن -- راهنمای آموزشی
موضوع	: تعلیمات دینی اسلامی برای کودکان
موضوع	: والدین و کودک -- جنبه‌های مذهبی -- اسلام
رده بندی کنگره	: ۲/۶۵BP
رده بندی دیویی	: ۱۰۷/۲۹۷
شماره کتابشناسی ملی	: ۷۵۲۳۵۲۴

نقش والدین در گرایش و تشویق فرزندان به قرآن

..... حجت الاسلام سیدمجتبی حسینی نژاد	مؤلف :
..... اثر قلم	ناشر:
..... احسان	چاپ:
..... اول ۱۳۹۹	نوبت چاپ:
..... ۱۰۰۰ نسخه	شمارگان:
..... ۹۷۸-۶۲۲-۷۵۸۱-۱۵-۷	شابک:
..... ۳۵۰۰۰ تومان	قیمت:
..... حمیدرضا علیزاده	صفحه آرایی:

آدرس: قم، مجتمع ناشران، واحد ۲۳۷
 شماره تماس: ۰۹۳۶۴۳۱۰۳۱۸ / ۰۲۵-۳۷۸۴۲۶۷۸

فهرست مطالب

مقدمه	۱۳
اهمیت و ثواب آموزش قرآن به فرزندان	۱۳
آموزش قرآن به فرزند	۱۳
پیشگفتار	۲۱
باقیات الصالحات پدر و مادر	۲۶
تشویق به جای تحمیل	۲۹
روش آموزش قرآن به فرزندان	۳۰

فصل اول:

«تعلیم فرزندان در قرآن»

اهمیت تشویق به تعلیم	۳۳
آیات قرآن درباره قرآن	۳۳
۱- قرآن و طهارت	۳۳
۲- قرآن، غیر قابل شکست	۳۳

- ۳- محکم و متشابه ۳۴
- ۴- طریق نزول قرآن ۳۴
- ۵- شب قدر، نزول قرآن ۳۴
- ۶- عظمت قرآن ۳۵
- ۷- تدبیر در قرآن ۳۵
- ۸- قرآن از طرف خداوند ۳۵
- ۹- وحی کلام الهی به سوی رسول خدا (ص) ۳۵
- ۱۰- همه چیز در قرآن ۳۶
- ۱۱- تصدیق کننده ۳۶
- ۱۲- هدایت مردم بوسیله قرآن ۳۶
- ۱۳- تمسک به قرآن ۳۶
- ۱۴- حقایق کتاب قرآن ۳۷
- ۱۵- انذارکننده ۳۷
- ۱۶- کتمان قرآن کریم ۳۸
- ۱۷- قدرت نمایی قرآن در مقابل جن و انس ۳۸
- ۱۸- اگر قدرت دارید ده سوره بیاورید ۳۸
- ۱۹- قرآن به زبان عربی ۳۹
- ۲۰- وحی الهی ۳۹
- ۲۱- نسبت دروغ به قرآن ۴۰
- ۲۲- قرآن سخن راست ۴۰

- ۲۳- مثل‌های قرآن ۴۰
- ۲۴- قرآن با عظمت ۴۱
- ۲۵- کتاب آشکار ۴۱
- ۲۶- قرآن معجزه رسول خدا (ص) ۴۱
- ۲۷- روح القدس ۴۲
- ۲۸- اختلاف در قرآن ۴۲
- ۲۹- طلب مبارزه ۴۲
- ۳۰- اقامه حق و راستی ۴۳
- ۳۱- هدایت خلق ۴۳
- ۳۲- وفاء به وعده ۴۳
- ۳۳- قرآن، مایه عبرت خلق ۴۴
- ۳۴- نشانه‌های روشن برای هدایت خلق ۴۴
- ۳۵- رها کردن قرآن ۴۴
- ۳۶- اعتراض کافران به قرآن ۴۵
- ۳۷- منت بر مؤمنین ۴۵
- ۳۸- حجّت آشکار ۴۵
- ۳۹- کتاب دانش ۴۶
- ۴۰- کتاب محکم ۴۶
- ۴۱- نزول قرآن بر قلب رسول خدا ۴۶

فصل دوم:

«تعلیم قرآن در روایات»

- آسان سازی آموزش قرائت قرآن ۵۱
- قرائت ساده و آسان ۵۱
- تحسین هر گونه قرائت ۵۳
- اقراء و قرائت پیوسته آیات ۶۰

فصل سوم:

«قرآن از نگاه بزرگان دیگر ادیان»

- ۱۰ نکته از دانشمندان درباره قرآن ۶۵
- تحقیقی جامع درباره قرآن ۶۶

فصل چهارم:

«تعلیم قرآن»

- تعلیم قرآن ۷۱
- قرآن در قرآن ۷۲
- چند پیشنهاد ۷۳
- قرآن یا فرقان ۷۵
- قران یا نورافکن ۷۵
- قرآن بهترین طیب نفس ۷۶

- برگترین سخنور عالم ۷۷
- غربت قرآن در بسیاری از خانه‌ها ۷۹
- زنگ بیدار باش ۸۳
- هر روز ۵۰ آیه از قرآن بخوانید ۸۵

فصل پنجم:

«نقش والدین در گرایش و تشویق فرزندان به قرآن»

- آموزش مسائل دینی به کودکان ۸۹
- شیوه‌های آموزش قرآن به کودکان ۹۱
- آموزش مسائل دینی به کودکان ۹۳
- حقّ فرزند بر پدر ۹۴

فصل ششم:

«تعلیم قرآن و نقش مادر»

- فواید خواندن قرآن در بارداری ۹۹
- فواید خواندن قرآن در آرامش مادر ۹۹
- تاثیر تلاوت قرآن بر آرامش فرزند ۱۰۰
- خوردن (میوه‌ها و غذاها) ۱۰۱
- از نظر روانی و عاطفه ۱۰۲
- نقش خواندن قرآن در صبور شدن فرزند ۱۰۴

- ۱۰۵..... اثر خواندن قرآن در باهوش شدن فرزند
- ۱۰۶..... سالم شدن فرزند با تلاوت قرآن در بارداری
- ۱۰۷..... نقش قرآن در زیبا شدن کودک
- ۱۰۸..... نقش خواندن قرآن در شادابی فرزند
- ۱۰۸..... نورانیت فرزند با تلاوت قرآن کریم
- ۱۰۸..... تاثیر تلاوت قرآن در دفع بلا از مادر و کودک
- ۱۰۹..... نقش قرآن در صالح شدن فرزند

فصل هفتم:

«تعلیم قرآن و نقش پدر»

- ۱۱۵..... شیوه های آموزش قرآن به کودکان
- ۱۱۸..... روشهای علاقه مند کردن فرزندان به قرآن

فصل هشتم:

«طریقه علاقه مند کردن دانش آموزان با قرآن»

- ۱۲۳..... چگونه دانش آموزان را به خواندن قرآن تشویق کنیم؟
- ۱۲۵..... بخش اول: انس با قرآن به چه معنی است؟
- ۱۳۱..... بخش دوم: مبانی ایجاد انس با قرآن
- ۱۳۱..... ۱. شناخت و برطرف کردن موانع
- ۱۳۷..... ۲. ارایه‌ی تصویری خوشایند از دین

- بخش سوم: روش های ایجاد انس کودکان، نوجوانان و جوانان با قرآن..... ۱۴۴
۱. ارتباط حسّی ۱۴۴
۲. استفاده از قالب های مختلف هنری ۱۴۶
۳. انتقال حسّ قرآنی و مذهبی ۱۴۸
۴. دوستان و گروه هم سالان ۱۴۹
۵. انتخاب شیوه ی بیان متناسب با مخاطبان ۱۵۱
- بخش پایانی: «الگوها» و رسانه ی «تلویزیون» چه نقشی دارند؟ ۱۶۰

فصل نهم:

« راهکارها و نکته های علاقه مندی دانش آموزان به قرآن »

۵۰. راهکار برای علاقه مندی دانش آموزان به قرآن ۱۶۵
- نتیجه گیری ۱۷۳
- فهرست منابع ۱۷۷

مقدمه

قرآن کریم، قانون الهی و هدیه ای آسمانی به جهانیان است. تنها کتاب حقیقی هدایت، برای تمام مردم، در همه ی زمان ها است. مرور زمان، جز بر تازگی و طراوتش نمی افزاید.

اهمیت و ثواب آموزش قرآن به فرزندان

یکی از نعمت های خدای سبحان فرزندان پاک و معصوم هستند که خداوند به بشر عنایت کرده است. کودکان زمینه تربیتی بالایی دارند و هر آنچه به آنها آموزش دهیم فرامی گیرند. یکی از راه های سپاسگزاری و شکرگزاری از خداوند برای این نعمت های با صفا تربیت درست ایشان است. یکی از مواردی که در مورد فرزندان به ما توصیه شده است آموزش قرآن کریم به آنها است.

آموزش قرآن به فرزند

بیان دین به زبان روز برای عموم مردم یکی از مشکلات جامعه امروزی است، تا همه برداشت صحیح و جامعی از مسائل

دینی داشته باشند. تشویق والدین بر آموزش و یادگیری کودکان به مسایل دینی و قرآن می تواند تاثیر شگرفی بر زندگی آنها داشته باشد.

تلاوت قرآن در خانه بر سایر افراد خانواده اثر دارد، پدر و مادری که خواندن قرآن جزو برنامه زندگی آنان است فرزندان را نیز به فراگیری و خواندن قرآن علاقه مند می شوند و این خود یکی از راه های تعلیم قرآن به فرزندان است، زیرا کودک و نوجوان به طور عمده تحت تأثیر سخنان والدین، معلمان و دوستان است و این تأثیرپذیری در کودکی بیشتر از پدر و مادر است.

پرداختن به موضوع تحقیق با وجود گستردگی علوم و معارف، یکی از کارهای دشوار علمی به حساب می آید. ولی با این همه نگرشی بنیادین به آنچه در جامعه می گذرد، ما را با واقعیت هایی آشنا می سازد که پرداختن به آنها لازم و ضروری است شاید در نگاه اول، این بینش اساسی نبوده ولی غور و تفحص در این مبانی، دریچه های فراوانی از مجهولات و گاهی غفلت ها را یادآوری می سازد که بازگشایی بابتی در این موضوع می تواند روش های دینی و عملی فراوانی را پیش روی خوانندگان عزیز قرار دهد.

ممکن است موضوع تحقیقی در بسیاری از موارد به علت پدید آمدن عوامل و حوادث اجتماعی و یا با شنیدن اخبار

وحشتناک در مورد فرزندان ما صورت گیرد. و بعضاً جرعه ذهنی در موضوعی خاص به خاطر شدت علاقه به آن مدتی آدمی را با کتاب و قلم مشغول سازد آنچه در این بحث بیشتر دنبال آن خواهیم بود پرداختن به تشویق والدین و نقش متقابل پدر و مادر در خصوص تعلیم و آموزش قرآن این کتاب آسمانی بشریت خواهد بود. همانگونه که می‌دانیم بشر امروزی در آستانه شروع هزاره سوم درگیر بزرگترین بحرانها شده است او در بحران به دنیا آمده، و زندگی می‌کند تجزیه و پراکنده می‌شود و بحرانی به بحران دیگر نقل مکان می‌کند.

بسیاری از جوامع نیز بحران‌های خود را به کشورهای دیگر صادر می‌کنند.

گاهی مراجعات مردم برای بیان دردهای زندگی، نویسنده را در تنگنای فکری قرار می‌دهد و او را دنبال پیدا کردن راه حل علمی برای این موضوع رهنمون مطالعه و تحقیق می‌نماید تا با جمع آوری معلومات و یافته‌های خویش، بتواند گره‌های تربیتی را که به دلیل ریشه دار بودن آنها وقت و زمان زیادی را معطوف خویش می‌نمایند باز کند و والدین سردرگم در مسائل تربیتی فرزندان را از پیله‌های ندانم کاری که به دور خویش تنیده اند رها سازد.

البته والدین در هر کجای این کره خاکی که بوده هرگونه بینش و ایدئولوژی مکتبی که باشند، خواستار تربیت کودکانی صالح و نیکو هستند. و بی شک اولین هدف و آرمان آنها تربیت اصولی و دینی فرزندان است که با چارچوب فرهنگ خانواده و اجتماع سازگار بوده و پاسخگوی نیازهای والدین و فرزندان باشد.

اهمیت مسئله تعلیم و تربیت در ارتباط تنگاتنگ با خوشبختی و شقاوت اخروی انسان است بنابراین دانستن روش های صحیح تعلیم و تربیت از نیازهای اساسی والدین شمار می آید تربیت صحیح و سالم و بخش تا حد زیادی در اختیار پدر و مادر می باشد و باید از همان ابتدای کودکی حتی قبل از تولد به این مهم توجه داشته و نهایت کوشش و تلاش خویش را در جهت تربیت اولاد صالح معطوف دارند.

اما مطلبی که یادآوری آن لازم به نظر می رسد، ناآگاهی و ندانستن راه های درست به کارگیری آداب تعلیم و تربیت در میان بسیاری از والدین می باشد اگر با اصول کلیدی تربیت آشنا باشیم، بی شک در بن بست های تربیتی گرفتار نخواهیم شد. ولی با این همه عدم آشنایی پدر و مادر در مواقعی بسیار سبب پدید آمدن حوادثی می گردد که روحیه لطیف فرزندان و آرامش ذهنی و روحی آنها را در اثر آب و نگرانی فرو برده و بی مهری و کمبود

محبت را در آسمان آبی دل‌های پاک و پرامید آنان، آوار می‌سازد و درخت باصفای زندگانی آنها را با طوفانهای خشم و کینه می‌لرزاند و در این صورت است که دیگر اجازه روشن شدن ارتباط با خانواده را سلب می‌کند و این همه ناشی از برخورد غیرمنطقی در پیشامدهای بوجود آمده نماند که عواقب این برخوردها می‌تواند آبیاری کننده ریشه‌های درخت کینه و ناسازگاری فرزندان باشد.

هرگز گمان نکنید که مسئولیت شما اداره زندگی مادی و مراقبت‌های جسمی کودک است. بلکه مهم‌تر و بالاتر از مسئله جسم، تربیت و تامین نیازهای روحی و روانی کودک بوده که اساس شخصیت و حقیقت انسانی نیز در همین روح نهفته است. حضرت علی علیه السلام می‌فرمایند:

«العلم فی الصغر کالنقش فی الحجر»^۱

آنچه در کودکی آموخته می‌شود همانند نقشی است که بر روی سنگ، حک و ترسیم شود این کتاب شامل موارد تربیتی والدین و تشویق فرزندان به سمت آموزش و تعلیم قرآن می‌باشد و سعی بر آن گردیده تا با قلمی شیوا در صفحه کتاب به رقص در آوریم و با آهنگ صفا و صمیمیت خاطرات تلخ گذشته را سوزانده

۱. بحار الانوار، علامه مجلسی، ج ۱، ص ۲۲۴؛ منیه المرید، شهید ثانی، ص ۲۲۶.

و سرود شادی و نشاط را دوباره زمزمه نمایند. حق آموزش و تعلیم قرآن به فرزندان به عنوان حقی از طرف فرزند بر عهده والدین مطرح است. این حق به ویژه در مورد پدران مصداق دارد و در احادیث به طور ویژه از پدران یاد شده که در قبال فرزندان خود وظیفه دارند به آن‌ها قرآن و احکام اسلامی را آموزش بدهند.

یکی از احادیث معتبر و مهمی که به این حق فرزند که بر عهده پدرش قرار داده شده اشاره می‌کند، حدیثی به نقل از حضرت امیرالمؤمنین امام علی علیه السلام است که فرموده‌اند: «حق فرزند بر پدر این است که نام نیکو بر او بگذارد، نیکو تربیتش کند و به او قرآن را بیاموزد.»^۱ حتی آن حضرت در وصیت نامه‌ای که خطاب به فرزند ارشد خود، امام حسن مجتبی علیه السلام، نوشته و ثبت کرده‌اند، به این نکته اشاره دقیقی دارند. این مطلب در کتاب شریف نهج البلاغه هم درج شده است، مبنی بر اینکه آن حضرت فرموده‌اند: «چنین دیدم که قبل از هر چیز، کتاب خداوند عزوجل و تفسیر و تأویل آن و شرایع و احکام اسلامی و حلال و حرام آن را به تو آموزش دهم و جز این به چیزی نپردازم.»^۲

در فصل اول کتاب در مورد جایگاه قرآن کریم در بیان خود

۱. نهج البلاغه: الحکمة ۳۹۹.

۲. نهج البلاغه: نامه ۳۱.

قرآن و در فصل دوم به بیان معصومین بحث شده و آیات و احادیث فراوانی در این زمینه ذکر گردیده و در فصل های بعدی به ترتیب فهرست بندی از موضوعات دیگری نیز سخن رفته است. در اینجا از پروردگار متعال و عنایت اهل بیت عصمت و طهارت و همه اهل خیریه که مشوق این کمترین در راستای انتشار این کتاب شدند تقدیر و تشکر نموده و برای این عزیزان توفیق روزافزون از خداوند منان مسئلت می نمایم، امید است که خوانندگان عزیزتا آخر کتاب با ما بوده و با بهره گیری و برخوردارگی از مطالب این اثر در علاقه نوباوگان به قرآن این کتاب بزرگ آسمانی، قدم های موثری را بردارند.

ان شاء الله

با تشکر سید مجتبی حسینی نژاد

